

Noregs Mållag
Postboks 474 sentrum
0105 Oslo
nm@nm.no

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Oslo, 20. januar 2010

Høyringsmerknad frå Noregs Mållag til Kunnskapsdepartementet: Forskrift om rammeplan for grunnskulelærerutdanning

Noregs Mållag vil med dette koma med våre merknader til framlegg til forskrift om rammeplan for grunnskulelærerutdanning.

Generelt

Noregs Mållag meiner det er avgjerande at det, som i framlegg til forskrift, er særleg nemnt at kunnskap i norsk skriftleg er kunnskap i både bokmål og nynorsk.

Grunnleggjande dugleikar også for kandidatar 5. – 10. trinn

Gjennom innføringa av Kunnskapsløftet har regjeringa gått inn for å satsa på å auka lese- og skrivekompetansen til norske elevar ved å gjera lesing og skriving til grunnleggjande dugleikar, som skal arbeidast med i alle fag. Dersom ein skal få dette til, føreset det at den norskfaglege kunnskapen om lesing og skriving blir trekt med i alle fag, og at samarbeidet mellom norsklærarane og faglærarar i andre fag blir betre på alle nivå i skulen, inkludert i høgare utdanning.

Noregs Mållag meiner det gjekk på tvers av denne satsinga å fjerna norskfaget som obligatorisk fag for dei som skal bli lærarar på 5.-10. klassesteget, slik regjeringa gjorde i Stortingsmeldinga *Læreren – rollen og utdanninga*.

Me undrar oss difor mykje over at departementet i punktet *Læringsutbytte særskilt for kandidatar 5. – 10. trinn* skriv at kandidatane skal ha

kunnskap om arbeid med vidareutvikling av grunnleggjande ferdigheter (uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne, bruke digitale verktøy) i og på tvers av fag, og kan tilrettelegge for progresjon i disse ferdighetene i opplæringa tilpasset elever på 5. – 10. trinn (vår uth.)

Skal kandidatane evna å gjennomføra slik vidareutvikling av mellom anna lese- og skrive-dugleiken hjå elevane på tvers av fag, føreset dette såpass mykje kunnskap og dugleik hjå kandidatane sjølve at det krev særskild undervisning i lærarutdanninga. Korleis departementet meiner dette skal vera råd å få til utan obligatorisk norskfag for kandidatane på 5- 10. trinn, er vandt å få auga på i så vel rammeplanen som i forskrifta. Til dømes føreset dette at alle lærarar på ungdomssteget skal vera i stand til å bruka båe skriftmåla i sine respektive undervisningsfag, nettopp for at elevane skal kunne arbeida med grunnleggjande dugleikar i norsk utanfor norskfaget.

Noregs Mållag bed om at denne særskilde kompetansen – evna til å arbeida med lese- og skrivedugleik hjå elevane på tvers av fag, vert presisert i § 2 i forskrifta:

Studentane skal ha kunnskap om bruk av nynorsk og bokmål i skulen, slik at dei kan bruke begge målformer som undervisningsspråk i alle fag

Fritaksordningar

Noregs Mållag er kjend med dei reglane som finst for fritak i prøve i eitt av skriftmåla. Me vil like fullt peika på dette: I framlegget til forskrifta § 5 heiter det at for kandidatar på 1. – 7. trinnet kan det bli gjeve fritak frå prøve i eitt av skriftmåla for studentar som har eit anna minoritetsspråk som morsmål, og som ikkje har vurdering i båe skriftmåla frå vidaregåande opplæring.

Den 11. september 2009 sende Utdaningsdirektoratet eit rundskriv der det heiter: *«Elever fikk fritak fra skriftlig sidemål på grunnlag av etnisk-språklig bakgrunn og ikke kompetanse fordi de kunne vise til et 'anna morsmål'.»* I § 3-22 i forskrift til opplæringslova er dette endra til *[e]levar som har hatt rett til særskild språkopplæring på 8., 9. eller 10. årstrinn i grunnskolen eller på Vg1, Vg2 eller Vg3 i vidaregåande opplæring, kan få fritak frå vurdering med karakter i skriftleg sidemål”*

Det høver difor dårleg at departementet fører vidare ei mogleg opning for fritak på grunnlag av etnisk-språkleg bakgrunn ved å visa til mogleg fritak for elevar med ”anna morsmål”. Noregs Mållag gjer difor framlegg om at dette vert bytt med:

Elevar som har hatt rett til særskild språkopplæring på Vg3 i vidaregåande opplæring, kan frå fritak frå vurdering med karakter i skriftleg sidemål.

Håvard B. Øvregård /s/
Leiar
Noregs Mållag